

7. Manual de bune practici

Manualul a fost gândit, de la bun început, în ajutorul celor care își desfășoară activitatea pe teren, în cercetări de tip liniar (deci pe un aliniament, de genul unei șosele sau a unei conducte), pentru eficientizarea diagnosticului inițial.

Cartea este structurată pe trei secțiuni: a) documentarea de birou; b) producerea de documente de lucru (activități de teren); c) aspecte practice (Teodor 2017 d).

Partea întâi se referă la documentarea care precede oricare activitate în teren, pentru precizarea unor priorități și alcătuirea unui proiect fezabil de acțiune. Sunt tratate documentele cartografice, elementele de tip vectorial (elemente cartografice deja existente în format vector), modele-teren de uz liber, ortofotografiile de rezoluție joasă (precum Google Earth sau ortofotoplanurile naționale). Dintre sursele de informare prealabilă nu sunt uitate bazele de date naționale (deși, deocamdată, de valoare operațională îndoielnică), repertoriile teritoriale (unde există) și studiile de sinteză care conțin localizări. În fine, pentru că un astfel de proiect este potențial producătorul unei cantități foarte mari de date (brute sau prelucrate), se ridică și problema, deseori neglijată, a soluțiilor de stocare sau backup (arhivare electronică).

Partea a doua a manualului, probabil cea mai consistentă, tratează, pe rând, principalele instrumente de cercetare în teren: cercetarea aeriană (fie ea din avion sau din dronă), cercetarea de suprafață – în cele două variante ale sale, liniară și sistematică –, metodele geofizice (inclusiv detectorul de metale), săpăturile de sondaj, în fine, complexe abordări ale investigării mediului ambient. Pentru fiecare metodă în parte sunt furnizate indicații de aplicabilitate, funcție de finanțare, de timpul disponibil, sau de specificul siturilor investigate.

Partea a treia este o colecție de sfaturi practice, utile în toate fazele de desfășurare a unui proiect, de la competiție sau planificare la relații cu partenerii de cercetare, misiuni în teren, diseminare și socializare media, în fine, necesara estimare a rezultatelor.

Deși cartea are ca grup țintă toți arheologii care fac activități practice, în peisaje de o anume anvergură, sunt de subliniat aici și diferențele între un proiect de cercetare (în care există timpul necesar pentru experimentare) și unul de execuție a unui contract de „arheologie preventivă”. Cel din urmă are o marcată dependență de sezonul în care lucrările trebuie desfășurate, conform contractului, deci opțiunile pot fi mult mai limitate. Problema sezonality activității arheologiei de teren este însă tratată pe larg, pe toată întinderea lucrării.

Manualul nu a fost „publicat” (pe hârtie), întâi că nu ar fi fost timpul necesar, însă avem a ne întreba dacă oricare lucrare științifică (sau doar tehnologică, precum aceasta) trebuie să ajungă în tipar. Tendința, cel puțin pentru științele experimentale, este de publicare electronică, care prezintă numeroase avantaje (costuri modeste, ilustrație color, fără limită de spațiu), la care și specialiștii din domeniile umaniste ar trebui să reflecteze. Acest manual, probabil util la acest moment, descrie activitatea practică la momentul istoric 2017, adică la nivelul de dotare tehnică și la nivelul nostru de înțelegere a tehnologiilor de cercetare; așa stând lucrurile, este îndoielnic că manualul ar mai avea valoare practică peste – să zicem – 10 ani; aceasta cu atât mai mult cu cât tehnologia folosită (drona, GPS-uri de precizie, fotogrametrie, instrumente de desen asistat, sisteme GIS) este într-o dezvoltare foarte dinamică, opțiunile și „optimumul” (de echipare, software, proceduri, etc.) schimbându-se relativ rapid. Pentru exemplificare, doar: acum 10 ani prima recomandare de achiziție ar fi fost o stație totală; astăzi, cu aceeași finanțare se cumpără un GPS GNSS și o dronă, tema realizându-se în teren de 10 ori mai repede și de multe ori mai bine (cel puțin la nivelul rezoluției).

Manualul se găsește pe pagina de Academia Edu a directorului de proiect, la secțiunea Draft.

Obiectivul a dat numele celei de a patra faze de execuție a proiectului, devenind, cel puțin simbolic, activitatea principală, cea de „transfer de tehnologie”, expresia rezumativă a experienței acumulate.